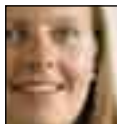

◀ Nr. 10 ▶ oktober 2007 ▶ 154. årgang ▶

baptistisk

Giv det videre ...

... men hvad gør vi ved det?

[≡] Anne Åbom [□] Per Bækgaard

Vi hører ofte, at **Baptistkirken i Danmark lider af præstemangel**. Cirka en tredjedel af menighederne er uden præst, og kommer der ikke mindst fire nye præstestuderende om året, bliver situationen værre fremover. I denne artikel ser vi på nogle af de tiltag, som BaptistKirken allerede har gjort for at komme præstemanglen til livs. baptist.dk i samtale med formanden for personaleudvalget Mogens Andersen, Odense.

Hvad laver personaleudvalget?

Vores formål er at sikre gode forhold for nuværende og nyuddannede præster. Vi har arbejdet med præsternes ansættelsesvilkår og fået lavet en god pensionsordning. Vi har gennemarbejdet det tilgængelige ansættelsesmateriale, som bl.a. indeholder løntabeller, forslag til kontrakt mm. Derudover har vi udarbejdet anbefalinger til menigheder, der ønsker at finde en præst, og der er dannet to rådgivende teams, der kan være behjælpelige i processen. Desuden er Bjarne Willer ansat til at opsøge alle ansatte én gang årligt til en personalesamtale.

Hvad er baggrunden for den nuværende præstemangel?

Problemet er todelt. Dels er der præster, der holder op i utide, og dels er der for få, der bliver uddannet til præst. Når præsterne holder op i utide, er det oftest fordi, det er den forkerte, der er blevet ansat. Dvs. præsten matcher ikke de forventninger, menigheden har, og det skyldes bl.a., at nogle menigheder har et urealistisk eller forældet billede

af, hvad en præst er. De forestiller sig en »blæksprutte-præst«, der kan varetage alle funktioner i menigheden fra at være prædikant og sjælesørger til administrator og pedel, men i virkeligheden er præster i dag mere specialiserede og vil naturligvis helst arbejde med det, de er gode til. Og så ligger der også en udfordring i økonomien. Flere steder ser vi, at præster forlader jobbet, fordi hverdagen ikke fungerer med en deltidsansættelse. Vi foreslår derfor, at man ser sig om i nabolaget efter menigheder, som man kan samarbejde med om en fuldtidsansættelse. Selvfølgelig er det en udfordring at være sammen om en ansættelse, men hvis alternativet er ingen præst, kan de udfordringer måske overvindes. De samarbejdende menigheder skal bare gøre sig klart, at de ikke *hver især* får en præst på fuld tid og skal derfor på forhånd have prioriteret, hvilken præstefunktion de efterspørger.

Har udvalget konkrete råd til menigheder, der ønsker at finde en præst?

Mange menigheder har måttet konstatere,

at den klassiske model med at kalde en præst ikke virker i dag. Vi anbefaler i stedet, at man begynder med at klarlægge menighedens vision. Hvad vil menigheden arbejde med fremover? Derefter skal menigheden se indad og overveje: »Hvad kan vi selv? Har vi lægfolk og andre, der kan løse opgaver i menigheden? Og hvilke funktioner har vi så brug for at købe?« Først efter sådan en præcisering af menighedens behov kan man slå stillingen op og kontakte folk, der passer på profilen. Generelt må processen godt tage lang tid, og det er ikke nødvendigvis farligt at være uden præst en periode. Det er værre at få ansat den forkerte – og derfor anbefaler vi, at man bruger de rådgivende teams. En alternativ løsning er, at menighederne finder afløseren for deres gamle præst inden for egne rækker, inden vedkommende går af. Dvs. man udser sig de unge (eller modne) i ens menighed, der kunne være potentielle afløsere, sender dem på SALT (Skandinavisk Akademi for Ledelse og Teologi, red.) og støtter dem økonomisk med en praktikplads.

»Menigheden forestiller sig en »blæksprutte-præst«, der kan varetage alle funktioner i menigheden – fra at være prædikant og sjælesørger til administrator og pedel. I virkeligheden er præster i dag mere specialiserede og vil naturligvis helst arbejde med det, de er gode til.«

Mogens Andersen

Fakta

Personaleudvalget består af: Mogens Andersen, Odense (formand), Jan Kornholt (generalsekretær Baptistkirken i Danmark), Karin Christiansen (Ingstrup) og Bjarne Willer (Odense). Det udarbejdede ansættelsesmateriale er tilgængeligt på www.baptistkirken.dk

Kan man overhovedet tale om præstemangel, hvis man tror på et alment præstedømme?

Nogle menigheder lever fint uden præst, men den kontinuitet, som en præst kan bibringe en menighed, kan være svær

at erstatte – det kræver i hvert fald en særdeles god ledelse i menigheden. Men stadig er pointen, at man bør bruge præsten til netop dét, han eller hun er god til. Det almene præstedømme kunne betyde, at vi andre i menigheden kan tage os af de

opgaver, som præsten er mindst kvalificeret til, og i stedet lader ham eller hende gøre det, vedkommende er god til. ■

Oktober 2007

- 2 ... men hvad gør vi ved det?**
– *personaleudvalget vil præstemanglen til livs*
Af Anne Åbom
- 5 Tradition betyder bevægelse**
– *leder*
Af Bent Hylleberg
- 6 Giv det videre til børnene**
– *kronik*
Af Bente Graugaard
- 9 Reload 2007**
– *100-års jubilæet samlede 10.000 spejdere på tværs*
Af Trine Engbo Larsen
- 10 Ritualer i hverdagen**
– *inspiration og praktiske idéer*
Af Lise Willer
- 12 Når kirken opdrager**
– *baggrund: Hvem har ansvaret?*
Af Ole Lundegaard
- 16 Profetcircus kommer til byen ...**
– *Profet? Og cirkus?! Få en forklaring ...*
Af Trine Engbo Larsen
- 18 Bethel investerer i lydudstyr og mission**
– *stafetten går til Bethel*
Af Henrik Andersen og Chresten Eskildsen
- 19 Prøv at vær' så positiv som muligt**
– *portræt af Mirjam Lundegaard*
Af Lola Skagen
- 22 Tilbage til Burundi**
– *interview med Inge-Lis Christensen*
Af Bente Jensen
- 24 Ikke altid lige nemt at give videre**
– *et forældrepars historie*
Af Hanne og Chresten Eskildsen
- 27 For hvis skyld?**
– *månedens blivtilblivtil*
Af Henrik Kristiansen
- 28 At være set**
– *Emils klumme*
Af Emil Fhær

(GILLM)

Verdensjamboree i England

I anledning af spejdernes 100 års jubilæum blev Verdensjamboreen i år holdt i England. Nikolaj Lam, fra Lyngby kreds, deltog sammen med 40 andre spejdere fra sin trop og fortæller her om turen: »Vi tog af sted til verdens første spejdercenter, Gillwell Park, ca. 50 km uden for London. Vi besøgte bl.a. Brownsea Island, hvor Baden Powell holdt den første spejderlejr nogensinde. Det var en stor oplevelse. Den rigtige lejr startede i Hylands Park – et område, der er 1,5 km bred og 2 km lang. Inden for dette område havde vi vores helt eget samfund med 45.000 spejdere fra alle lande, der har spejder-

arbejde, store som små, rige som fattige. Lejren startede med en kæmpe åbningsceremoni, med gæster som bl.a. Prins William af England! Hver aften var der aktiviteter og som regel også koncerter. »Sunrise« blev selvfølgelig også fejret af over 50.000 spejdere! Vores trop valgte at stå op kl. 5 om morgenen for at se solen stå op. Derefter lagde vi os ned foran scenen i soveposer og sov til kl. 7, hvor folk begyndte at komme til ceremonien. Om aftenen var der kæmpe koncert med et kendt engelsk band og en masse fyrværkeri. Efter 2 1/2 uge kom vi trætte hjem fra den største spejderoplevelse nogensinde!«

Tradition betyder *bevægelse* ...

– Om at give videre

[📷] Stine Frandsen [☰] Bent Hylleberg

Voksne skal give erfaring og viden videre til næste generation. Det gælder også den kristne tro. Det tager kun to generationer at gøre personlig kristentro til intet i en familie eller et folk. Det sidste ses i dag i det tidligere Østtyskland. Det første kender vi til fra vores egen familie og menighed. Det kristne livssyn og den kristne etik går ikke i arv af sig selv ...

Det kan også siges på en anden måde: Traditionen skal formidles til næste generation. Men begrebet *tradition* er jo ikke i høj kurs. Med *tradition* forbinder vi ofte det at fastholde noget bestemt, der har alderens vægt – vi taler om trofasthed imod fortiden. Spændingen mellem generationer opstår, hvor unge ikke ønsker at handle på den forlængede rygmarv!

Men både gamle og unge misforstår på den måde, hvad *tradition* er. Vi lever historisk, dvs. vi bevæger os på samme tid i forandring og i sammenhæng. Hvis der kun bliver tale om at sikre videreførelsen af noget statisk, forråder vi traditionen. *Tradition* betyder, at en ›sag‹ eller et livsindhold er i bevægelse – det videregives og modtages, for igen at blive givet videre. Sagen

modtages, fordi den overbeviser – ikke fordi den er gammel! Der skal *levende* mennesker til at videregive ›sagen‹.

I Ny Testamente, der er grundbogen for kristne, forekommer ordet *tradition* ikke kun i en positiv betydning, men også på en udpræget negativ måde. *Tradition* kan både betyde at *overlevere* og at *udlevere*, dvs. at forråde! Paulus bruger det ene og samme ord om at *videregive* påskens budskab om Jesu opstandelse og om at *udlevere* Jesus til fjenderne skærtorsdag. Det kristne budskab skal bringes videre, men mellem videregivelsen og modtagelsen sker der noget. Mellemedet er ikke neutralt. *Tradition* betyder ikke blot modtagelse og videregivelse. *Tradition* giver mulighed for udlevering, for forfalskning.

Hvis det ›at give Evangeliet videre‹ skal ende med, at næste generation modtager det som deres egen ›sag‹, så må vi fastholde et par ting: Der skal en levende tro til hos os, der ønsker at bringe Evangeliet i omløb i næste generation. Processen skal være båret af Helligånden, det vil sige, at alt skal ske i frihed, aldrig via indoktrinering. Og alt skal være præget af glæde – og båret af bøn. Men tillige én ting til: Børn gør, som voksne gør. Praksis er også vigtig, når en ›sag‹ skal gives videre! ■

»Sagen modtages, fordi den overbeviser – ikke fordi den er gammel!«

Giv det videre – til børnene

[☰] Bente Graugaard Nielsen [🗨️] Per Bækgaard

Hvordan kan forældre bedst muligt give troen på Gud videre til deres børn? Månedens kronikør, diakon, forfatter til flere andagtsbøger og til daglig SFO leder, Bente Graugaard Nielsen, giver her sit bud.

Enhver mor og far ønsker, at deres børn skal vokse op og få et godt og lykkeligt liv. I et kristent hjem ønsker man mest af alt at give børnene det største – nemlig troen på Gud. Kun Gud Helligånd kan skabe troen i et menneske, men kristne forældre har fået til opgave at være Helligåndens redskaber. Børn ser og hører, hvilken betydning den kristne tro har for mor og far. Det, de registrerer, får stor indflydelse på, hvordan de selv kommer til at forholde sig til Gud og Guds rige. Forældre kan altså give troen gode eller dårlige vækstbetingelser. Det følgende er nogle forslag til, hvordan man kan praktisere andagtslivet i familien.

Andagt i hjemmet

Den daglige andagt – minutterne, hvor vi på en særlig måde tager os tid til Gud – betyder meget i et menneskeliv. Disse minutter er med til at forme os. De former vores måde at tænke på og vores måde at være på.

Igennem andagten lærer vi, hvem Gud er, og hvem vi selv er. Derfor skal alle Guds børn tage sig tid til at lytte og bede til Gud.

Det gælder både store og små. Og det er de voksnes ansvar at hjælpe de små.

Hvor og hvornår?

Der findes forskellige måder at holde familieandagt på. Jeg vil komme med et par forslag til **hvor, hvornår og hvordan** ud fra de erfaringer, vi har gjort i vores hjem, hvor tre børn er vokset op.

Hvor og hvornår man holder andagt med børnene – om det skal foregå omkring spisebordet, i den bløde sofa eller på sengekanten – må afhænge af, hvordan det er mest praktisk i den enkelte familie.

Det er altid en god begyndelse på dagen at holde andagt sammen ved morgenbordet. Men i mange hjem vil det ikke være praktisk muligt. Under alle omstændigheder vil man som regel blive nødt til at gøre det kort. Der er ikke tid til at snakke om det, man har læst.

Senere på dagen, evt. i forbindelse med aftensmåltidet eller ved sengetid, er der måske mere tid. Personligt tror jeg, det har stor betydning, at vi har tid til at snakke sammen om det, der hører Guds

rige til. Og den slags samtale er jo oplagt i forbindelse med den fælles andagt – hvad enten man læser et stykke fra Bibelen eller fra en andagtsbog.

I vores hjem har vi ikke praktiseret familieandagten ens gennem alle årene. Da børnene var helt små, holdt vi andagt i stuens hyggekrog på et tidspunkt midt på dagen, når børnene var mest friske. Vi brugte at læse op af en børnebibel.

»Når vi taler sammen om Gud og Guds rige, er det også en form for andagt.«

»I et kristent hjem ønsker man mest af alt at give børnene det største – nemlig troen på Gud.«

Senere var det mest oplagte tidspunkt ved børnenes sengetid. Der var måske det lille minus ved »godnat-andagten«, at *hele* familien ikke var samlet. Nu har vi i mange år holdt familieandagt ved aftensmåltidet. De ydre rammer for andagten har hos os ændret sig efter børnenes udviklingstrin, og det har fungeret fint.

Hvordan?

En grundregel må i hvert fald være, at det, man læser, ikke må være totalt uforståeligt for børnene. Det er vigtigt, at andagten passer til børnenes alder og udvikling. Hvis vi læser op af en bog, hvor sprog og indhold og anvendte billeder ligger på et voksenplan, vil det bare gå ind ad det ene øre og ud ad det andet. Børnene lærer – ubevidst, at man bare slår antennerne fra, når andagtsbogen kommer frem. Uden at vi vil det, kan vi komme til at give børnene det indtryk, at andagt er noget kedeligt – noget, der ikke kommer dem ved.

Hvis aldersspredningen i en søskendeflok er stor, må det være rigtigt at tage meget hensyn til de yngste. Det, som *de*

Giv det videre – til børnene

forstår, kan de ældre familiemedlemmer også få udbytte af. Store søskende kan evt. supplere med selvstændig andagts- og bibellæsning. Det er fint at støtte dem i dét ved helt konkret at give dem en bibel/ andagtsbog, der har sin plads på deres eget værelse.

Et fast ritual

Til familier med små børn vil jeg gerne anbefale bibelhistorie skrevet på en let forståelig måde. Et afsnit af en børnebibel, lidt samtale om det, man har læst, en bøn og en sang er et godt, fast ritual.

Et fast ritual omkring andagten er i det hele taget en god ting. Der er tryghed i det kendte. Der bør være en bøn, som børnene kender, og mon ikke de fleste vil finde det passende at bede Fadervor i kor? Familieandagten kan også være stedet, hvor man lærer børnene om forbøn. Har man tid, kan man spørge: »Er der nogen, vi særligt skal bede for i dag?« På den måde får børnene medansvar for bønnen.

Hvis man da ikke ligefrem synger som krager, er det fint at synge sammen. Det er ikke sikkert, man skal vælge en ny sang hver dag. De, der ikke kan læse, har brug for at lære udenad ved hjælp af gentagelser. Nye salmer og sange kan læres ved,

»Når vi oplever naturens dejlighed sammen med børnene, kan vi give udtryk for undren over Guds storhed. Tænk, hvor vidunderligt og klogt Gud har skabt det alt sammen!«

at man nogle dage i træk synger første vers og derpå tilføjer andet vers, osv. Det behøver ikke nødvendigvis at være børnesange altsammen. Børn kan også få glæde af »voksen-salmer«, hvis man tager sig tid til at snakke om salmens indhold.

I småbørnsfamilier er det naturligvis far eller mor, der »holder« andagten. Efterhånden som børnene bliver større, kan de måske få lov til at læse op for de andre.

»Andagt« i bred forstand

I bred forstand er andagt ikke bare de formelle 10 minutter, der bruges til oplæsning, bøn og sang. Når vi *taler* sammen om Gud og Guds rige, er det også en form for andagt. Det er rigtigt af os som forældre at benytte enhver anledning til også i ord at give udtryk for vores kristne tro. Når vi oplever naturens dejlighed sammen med

børnene, kan vi give udtryk for undren over Guds storhed. Vi får samtidig anledning til at udtrykke taknemmelighed over skaberværket. Tænk, hvor vidunderligt og klogt Gud har skabt det alt sammen! Ved fødsler og dødsfald er det naturligt at snakke med børnene om livet og døden.

Med vores ord kan vi være med til at give børnene respekt for livet. Vi er alle sammen vidunderlige skabninger i Guds øjne. Det er den grundsandhed, der skal give børnene forståelse af deres egen værdi – og andre menneskers værdi.

Der er så mange små og store ting i hverdagen, som kan give stof til samtale. Alt det, vi får snakket om, kan være med til at holde både børnene og os selv fast på Guds ord. Og det er jo netop hensigten med al andagt: At hjælpe os til at kende Gud og meningen med livet. ■

Reload 2007

[📷] Søren Jensen [☰] Trine Engbo Larsen, spejderchef

Lørdag 25. august samledes baptistspejdere fra hele Danmark i Roskilde sammen med mere end 10.000 spejdere fra landets fire andre spejderkorps til en fælles fejring af **spejderbevægelsens 100 års fødselsdag**.

Igenom hele 2007 er 100-års jubilæet for spejderbevægelsen blevet markeret på forskellig vis, og den 25. august kulminerede alle festlighederne i Roskilde, hvor hele byen summede af forskellige aktiviteter fra 9 morgen til 17 om eftermiddagen. Aktiviteterne bød på alt fra kæmpe-pudekamp, korsang i Domkirken og kajaksejlad på fjorden. Gennem hele dagen mødte man spejdere i alle slags uniformer overalt i byens parker, i gågaden og på torvene. En af idéerne med dagens arrangement var netop, at spejdere fra de forskellige korps oplevede fællesskabet med hinanden.

»åååh«- og »næææh«

Efter dagens mangfoldige aktivitetstilbud var der to kæmpe »lejrball de luxe« på Dyrskuepladsen, hvor der også var overnatning for alle, der ønskede det. Det første lejrball var målrettet de yngste spejdere op til 12 år, og her optrådte bl.a. Mek Pek, Sasha Dupont og vores egen Dan Brun, som gav den fuld gas med »hajsangen«. Lidt senere var de ældste spejders tur til at blive underholdt af et stomp-band, Robbie Williams-jam og spejderbandet B.P. Spirits. Aftenen sluttede af med et gigantisk festfyrværkeri, der virkelig fik »åååh«- og »næææh«-råbene til at lyde over Dyrskuepladsen – og som sikkert har holdt mange Roskilde-borgere vågne ...

Mere spejdersamarbejde på tværs

Det er første gang, at spejderkorpsene i Danmark er gået sammen om at arrangere en dag som Reload, men meget tyder på, at fremtiden vil byde på mange flere fælles tiltag – ikke kun i form af storslåede events, men også et øget samarbejde omkring PR, træninger og programstof. Det bliver spændende at følge udviklingen, og vi er jo mange, der håber, at spejderbevægelsen også kan fejre sin 200 års fødselsdag engang ... ■

» Meget tyder på, at fremtiden vil byde på mange flere fælles tiltag – ikke kun i form af storslåede events, men også et øget samarbejde omkring PR, træninger og programstof. «

Ritualer i hverdagen

☰ | Lise Willer | 📺 | Per Bækgaard

Da Lise Willer og hendes mand, Bjarne, fik børn, ønskede de at give livet med Jesus videre til dem. Her kan du hente inspiration og idéer, når Lise reflekterer over ritualer i hverdagen og den betydning, de har haft i forhold til at videregive det, der har ligget hende og Bjarne mest på sinde.

» Vi synger eller beder før et måltid og altid med hinanden i hånden. Det er med til at understrege vores taknemmelighed og bordfællesskab. «

Ligesom andre forældre i kirken spekulerede vi over, hvordan vi gav det bedste – troen på Jesus – videre. Vi ville gerne have nogle ritualer i vores hverdag, som markerede, at Jesus også var en del af familien. Nogle af de ritualer vi valgte, havde vi set hos venner, andre kom fra mit hjem og andre igen var bevidste valg ud fra vores syn på Bibelen.

Bordbøn

Vi synger eller beder før et måltid og altid med hinanden i hånden. Det er med til at understrege vores taknemmelighed og bordfællesskab. Vi oplever dette som en stor velsignelse – også når vi har gæster. Vores lille kusine forlangte efter et par dages ferie hos os bordbøn hjemme, selvom det

ikke var naturligt i hendes hjem; børn opdager hurtigt et ritual omkring samhørighed.

Morgenord og bøn

At læse i Bibelen og bede før morgenmad er en nødvendighed i vores hjem. Vi synes, det er vigtigt at vende sig til Gud, før alle forlader huset. Ofte er det kun et par vers

»Vi ville gerne have nogle ritualer i vores hverdag, som markerede, at Jesus også var en del af familien.«

fra Bibelen, men det giver en stor tryghed, at dagen er lagt i Guds hænder. Om lørdagen, hvor vi havde bedre tid, fandt vi frem til en andagtsbog, der også egnede sig for børn. Så brugte vi lidt mere tid sammen. Fra børnene var helt små, har de taget aktivt del i morgenbønnen. I begyndelsen pludrede de bare, sådan som børn nu en gang pludrer efter det, de hører, de voksne gør. Men efterhånden blev det til bønner helt efter deres eget hjerte. Sommetider kunne det vare lidt længe, fordi vi alle fem skulle til; men det var det bestemte værd.

Aftenlæsning

Vi har altid læst meget højt for vores børn i forskellige genrer af bøger. Denne højtlesning sluttede altid med at læse et kapitel fra Bibelen (Børnebibelen). Vi mener, at forældre har et ansvar for, at børnene hører ordet og taler sammen om det. Det kunne selvfølgelig godt være et problem at have

gæster, når en af os forældre sad en time og læste for vores børn. Men normalt var det en stor glæde at kunne dele og tale om Bibelens spændende historier.

Aftensang og bøn

Tryghed før et barn skal sove er vigtigt. Vi har altid brugt at synge og bede ved sengen. Sangen handlede om englevagt og fyldte os med bevidstheden om, at Jesus omslutter os også, når det er mørkt, og man kan være bange. I bønnen bad vi for hele familien, alle vi kendte og sluttede altid med fadervor.

Forbøn

I familien støder man hele tiden på problemer, der skal løses og ting, der bekymrer os. Vi har forsøgt at dele bekymringer, glæder og svære beslutninger med vores børn. Eksempelvis hvis mormor var syg, eller vi ikke kunne finde et hus ved flytning til Nørresundby, bad vi i fællesskab højt. Hvert familiemedlem bad sin egen bøn. Når vi skulle køre en længere tur, bad vi alle om Guds beskyttelse. Vi følte næsten englens omkring bilen. Jeg husker som barn at have været med til at bede for andre, men også for konkrete behov som et par nye sko. Det styrkede mit syn på en bønørende Gud.

Ritualer er markører

At bruge ritualer, som markerer, at man er en kristen familie er meget centralt. Men det er lige så betydningsfuldt at være bevidst om de holdninger, man bringer videre. Det har fx aldrig i vores familie været et spørgsmål, om vi skulle i kirke om søndagen, for selvfølgelig glædede vi os til at se hele menighedsfamilien.

Ritualer, der harmonerer

Mit råd til familier, der ønsker at indføre ritualer i deres familie, er, at de vælger ritualer ud fra det, der harmonerer med deres personlige tro og er sandt for dem, for kun på den måde kan vi give det videre. ■

»Vi har altid brugt at synge og bede ved sengen.«

Når kirken opdrager ...

[≡] Ole Lundegaard [🗨️] Stine Frandsen

Hvem har ansvaret for at opdrage? Adskillige børn og unge oplever, at det ikke blot er deres forældre, der opdrager dem, men også kirken. I nogle tilfælde eller i visse perioder opdrager kirken sågar mere end forældrene. baptist.dk har spurgt Ole Lundegaard om kirkens muligheder og faldgruber, når den begiver sig i lag med at opdrage børn og unge.

Der kan ikke herske tvivl om, at menigheden både direkte og indirekte spiller en rolle i opdragelsen af de børn, der hører til dens fællesskab, selvom alle sikkert vil være enige om, at forældrene spiller hovedrollen i dramaet.

Hvad er opdragelse?

I Den Store Danske Encyklopædi finder man en både forståelig og anvendelig definition. Opdragelse er *Udvikling af personligheden bl.a. ved videregivelse af bestemte normer for adfærd, indsigt, værdier og holdninger fra en generation til den næste*. Opdragelsen er dels *intentionel* – dvs., at der ligger en **bevidst** pædagogisk hensigt bag, dels *utiltsigtet*, hvor barnet simpelthen tager ved lære af det, der foregår omkring det – godt såvel som skidt.

Overvejelse

Mange faktorer spiller ind i en opdragelse: Forældrenes integritet (overensstemmelse mellem det, der siges, og det, der

gøres), det enkelte barns psykologi, ydre faktorer, man ikke som forældre er herre over (fx skole og kammerater, osv.). Men selvom vigtige faktorer ligger uden for ens indflydelse som opdrager, er det vigtigt, at forældrene såvel som ungdomsledere, skolelærere, præster og andre gør nogle overvejelser over både den *intentionelle* og den *utiltsigtede* påvirkning, som man øver på de børn, man har med at gøre. Lad mig her pege på nogle af de overvejelser, man i den anledning kan og bør gøre sig som kristent fællesskab:

Levende fortælling

Menighedens *intentionelle* rolle består efter min mening først og fremmest i at give barnet et grundigt kendskab til den bibelske fortælling, både gamle og nye testamente. Det er den fortælling, barnet skal relatere sit eget livs fortælling til. Derfor bør bibelkundskab leges ind i børnene gennem levende fortælling så tidligt som muligt. Børn behøver ikke forstå

(i voksen, forståelse) beretningerne, men disse skal så at sige »sættes ind på barnets mentale konto«, hvorfra barnet i løbet af livet vil kunne trække på ordene og fortællingerne, når der skal skabes mening i barnets eget liv i forhold til Gud og til deres næste. Her kan man med nogen ret stille spørgsmålet, om bibelfortællingen har tilstrækkelig plads i dagens børnearbejde?

Støt forældrene

En anden vigtig side af menighedens rolle er mere indirekte, nemlig *at forberede og støtte forældrene til deres opgave*. Dette kan gøres dels gennem personlig vejledning, gennem samtalegrupper, hvor opdragelse, konflikter, kriser, osv. kan vendes med andre gennem arrangementer for børnefamilier, osv.

Menigheden – børnenes observatorium

Man siger, at den *utiltsigtede* opdragelse ofte er den, der gør størst gavn – eller skade! Menigheden skal være et godt

Menigheden – et godt observatorium for børnene

»Menigheden
– et godt observatorium
for børnene«

Bibelfortællinger for børn

Barnets mentale konto

» Man siger, at den *utilsigtede* opdragelse ofte er den, der gør størst gavn – eller skade! «

observatorium for børnene. Her skulle de gerne kunne lære de færdigheder af social, menneskelig og åndelig karakter, som hører til livet i Kristus. Her bør de kunne lære, hvordan konflikter håndteres på en kærlig og konstruktiv måde. Her skal de opleve glæden ved at give til dem, der har mindre end de selv. Her skal de lære, at de hører sammen med andre mennesker lokalt og globalt, hvoraf mange har en anden kultur og hudfarve end de selv. Alt dette lærer de gennem menighedens daglige liv.

Langt fra idealet

Desværre har mange børn lært det modsatte i kirken – hvilket ofte anføres som en vigtig årsag til, at de senere forlader den kristne menighed. Det handler ofte om, at de har oplevet hykleri, uforsonlighed, stolthed og magtbegær. Her bør ingen skælde ud på »de andre«, for det handler ofte om, at vi ikke opfører os eller taler på samme måde hjemme, som vi gør i kirken. Børnene ser misforholdet – og de oplever det, man kalder »kognitiv dissonans«, det vil kort og godt sige, at de ikke oplever overensstemmelse mellem det, deres voksne siger og det, de rent faktisk gør. Det

skaber forvirring og mistro hos barnet og fremmer naturligvis ikke tilliden til det, de voksne står for.

Den bedste opdragelse

Der er meget mere at sige om disse ting, men her har jeg i kort form peget på de ting, jeg anser for kirkens eller menighedens vigtigste bidrag til børnenes kristne opdragelse:

- 1 Rigelig bibelfortælling, så historierne kommer ind under huden. Det handler i første omgang mere om at »sætte ind på kontoen« end om at skabe egentlig forståelse. Den kommer senere.
- 2 Mød forældrenes behov for hjælp og støtte til deres opgave.
- 3 Kultivér et sundt menighedsliv for børnene at vokse op i. Skab sunde modeller for konfliktløsning, gode og varme gudstjenester at trives og lære i, omsorgsfulde relationer, hvor de får

lov at udvikles, fejle – og blive tilgivet. Og ikke mindst – lær børnene bønnens veje.

Sagt kort og overordnet er forældrenes og menighedens fælles mål i opdragelsen at skabe en *livsmodel* for børnene. Så enkelt kan det siges – og så svært kan det være!

Fakta: Guds forspring

Hvis du vil læse mere om emnet – og om meget andet, der vedrører børnene og deres stilling i evangeliet og i menigheden, så vil jeg henvise til bogen »Guds forspring – om børnene og Guds rige« af den svenske forfatter Bert Franzén. Den udkom på dansk på Føltveds forlag i 1994. Heri skitserer forfatteren under overskriften »En model for modning« blandt andet 6 trin i menighedens omsorg for børnene iblandt os. ■

Redaktion

Anne Marie (Rie) Andersen (redaktør)
Baptistkirken i Danmark
Lærdalsgade 7, st. tv. – 2300 København S
Direkte tlf. 3234 0534
rie@baptist.dk

Lola Skagen – Tlf.: 9832 2101
skagen@gvynet.dk

Anne Åbom – Tlf.: 6313 1924
annej03@student.sdu.dk

Bent Hylleberg – Tlf: 59 18 51 95
bent@hylleberg.info

Hanne Kiel – Tlf.: 3190 8190
hanne_kiel@hotmail.com

Lone Møller-Hansen – Tlf.: 56951015
m-h@mail.dk

Michael Møller-Hansen – Tlf.: 29459588
moller.hansen@gmail.com

Jacob Anhøj – Tlf.: 21262527
jacob@anhoej.net

Grafisk design
Pedersen & Pedersen, Århus.

Trykkeri
V-Print, Holstebro.

Abonnement
Abonnement på baptist.dk og baptist.dk/
tema kan tegnes på BaptistKirkens
Sekretariat.

Abonnementspriser

- Helårsabonnement og lydbånd 535 kr
- Studieabonnement 250 kr
- Kvartalsabonnement 190 kr

Oplag: 1100

Idémateriale: Artikelforslag og digitale billeder modtages gerne. Bemærk dog, at redaktionen planlægger tre numre ad gangen.

Artikler er ikke nødvendigvis udtryk for redaktionens holdning.

Udgivelsesdatoer og deadlines

Næste nummer udkommer 2. november
1. december – deadline 29. oktober
1. februar – deadline 3. december

Baptistkirken i Danmark

Lærdalsgade 7, st. tv. – 2300 København S.
Tlf.: 3259 0708.
Telefontid: Mandag-fredag kl. 10-15.
Fax: 3259 0133.
E-mail: info@baptist.dk
Hjemmeside: www.baptistkirken.dk

Henvendelse om adresseændring til Sekretariatet.

Dødsfald og nydøbte kan indberettes til Sekretariatet. Gudstjeneste-tidene bliver trykt i BaptistKirkens elektroniske nyhedsbrev.

Bladet kan også modtages på kassettebånd. Henvendelse til Sekretariatet.

Døbte og døde

Døbte

Holbæk

05.08.07: *Kristian Horndrup* f. 06.07.1990
døbt på spejderlejren ved Houens Odde.
19.08.07: *Lise-Lotte Bornhardt*, f. 18.03.1993

Karmelkirken, Aalborg

01.07.07: *Lars Tørholm*, f. 10.09.1970

Midtsjælland

03.06.07: *Johanne Billeskov Pedersen*,
f. 04.12.1992

03.06.07: *Katrine Skovgård*, f. 14.02.1992

Oure

19.08.07: *John Ullemose*, f. 19.08.1993

Døde

Holbæk

Børge Gunnar Nielsen, født 02.12.1923, døbt
13.04.1941 i Bethelkirken, Ålborg,
døde 18.07.2007.

Ingstrup

Holger Johan Nielsen, født 15.06.1907, døbt
21.12.1924 i Ingstrup, døde 22.07.2007

Korskirken

Erna Nygaard, født 19.10.1917, døbt 01.12.1974
i Broholmkirken, Hvidovre, døde 21.08.2007.

Kristuskirken, København

Lilly Henriette Kirstine Petersen,
født 28.04.1918, døbt 20.01.1952
i Kristuskirken København, døde 04.08.2007.

Lolland

Inge Jørgensen, født 14.11.1917, døbt
12.04.1936 i Roløkke, døde 08.05.2007.

Roskilde

Gerda Feldborg Madsen, født Rasmussen,
født 04.06.1928, døbt 05.09.1943 i Brande,
døde 12.08.2007.

Charles Edward Payne, født 07.06.1941, døbt
i Shelbyville, Kentucky, USA, døde 27.08.2007.

Sæby

Anna Jensen, født 26.03.1938, døbt 17.01.1954
i Dybvad, døde 24.06.2007.

Tølløse

Jens Petersen-Ajbro, født 24.03.1919,
døbt 07.03.1937 i Lyngby, døde 26.07.2007

Østerrå Baptistmenighed

Harald Lilkær Sørensen, 19.05.1914,
døbt 02.06.1940 i Østerrå, døde 16.08.2007.

baptist.dk gør BaptistKirken mere synlig

I april og igen i november sendes baptist.dk ud til alle de hjem med tilknytning til en baptistkirke, som menighederne ønsker, bladet skal sendes til. Hvad synes to trofaste læsere af bladet om den idé?

»Jeg tror på, at det kan vække nogens interesse. Det er godt, at flere får mulighed for at stifte bekendtskab med bladet. Det er dejligt farverigt, og der er gjort ihærdige anstrengelser for at få en stor bredde. Især er det godt, at der kommer fokus på familie- og samliv. Det er nok en umulig opgave at favne alle, men det er væsentligt, at vi beskriver, hvad det vil sige at være kristen i en baptistisk sammenhæng.« – *Bodil Bidstrup, Østhimmerland*
»Det er et blad, der er værd at læse, og som vi kan være stolte af at have liggende. Jeg håber, at flere hjem med løsere tilknytning til en baptistkirke – nogle, som ikke har fulgt med i, hvad der er sket – vil få oplevelsen »Nå, er det dét, der foregår!«. Dermed vil bevidstheden om, hvad der sker bredt i BaptistKirken blive øget. baptist.dk er blevet nemmere at læse, og det skal det også være, når bladet kommer ud til andre end dem, der har fulgt med i BaptistKirkens liv de sidste 20 år.« – *Claus Gjerrild, Bornholm*

For at finansiere projektet »baptist.dk til alle baptister« i 2007 skal der indsamles 64.200 kr. 1. september var der indsamlet knap 12.000 kr. Du og din menighed kan stadig nå at være med til at give baptist.dk som en gave til 3000 hjem! Gironr. 9026045 mrk. »baptist.dk til alle baptister«.

Venskab i Polen

For 16 år siden fik Hjørring Baptistmenighed en venskabsmenighed i Glogow i Polen. »Venskabet har haft stor betydning for baptistmenigheden i Glogow«, fortæller Carl Peter Bylund, formand for det daværende »Polen-udvalg«. De penge, som Hjørring Baptistmenighed har samlet til projektet, har betydet, at den polske menighed har kunnet udvide kirken. I dag bruges kirkens lokaler bl.a. også til sprogskole til stor gavn for hele lokalområdet. »Derudover har vi haft mange spændende drøftelser omkring menighedsledelse, mission og meget andet til stor inspiration og velsignelse for begge menigheder«, fortæller Carl Peter. Sådanne samtaler har ført til, at baptistmenigheden i Glogow i dag kan bryste sig af at have en spejderkreds. »De spurgte os til råds om, hvilke aktiviteter de kunne sætte i gang for at knytte flere børn og unge til menigheden. Vi foreslog dem bl.a. spejderarbejdet«, fortæller Carl Peter. I samarbejde med DBS og Landsgildet har unge fra Glogow deltaget i spejderlejr i Danmark, og sidste år tog en lille delegation af spejdere fra Hjørring Kreds til Glogow for at hjælpe dem med at lave en spejderlejr dér. I år deltog over 80 spejdere i en spejderlejr i Polen, bl.a. en lille håndfuld fra Ukraine i håb om, at spejderarbejdet også vil kunne startes der.

Profetcirkus kommer til byen ...

[☰] Trine Engbo Larsen [📷] Collage

Hvad sker der? Går der nu fuldstændig cirkusbaptist i den? Tværtimod! Profetcirkus rummer det bedste fra vores tre store landsorganisationer Baptistkirken, Børne- og Ungdomsforbundet og Spejderkorpsset.

For helt at forstå, hvad begrebet *Profetcirkus* indeholder, vil jeg tage jer med tilbage til oktober 2005, hvor Baptistkirken holdt Lederforum i Vejle. Efter at have hørt en masse spændende og inspirerende oplæg blev deltagerne på et tidspunkt inddelt i nogle mindre grupper for at diskutere hvilke nye idéer og tanker, de ville tage med hjem og arbejde videre med. Som repræsentant for spejderkorpsset deltog jeg i en gruppe med andre fra landsorganisationerne. Vores samtale kom hurtigt til at handle om, hvor vigtigt det er for landsorganisationerne at komme ud til de lokale kredse/menigheder/foreninger for at sikre, at vi arbejder i samme retning og for at lære hinanden at kende og skabe visioner i fællesskab. Vi blev hurtigt enige om, at vi ligeså godt kunne forene kræfterne og besøge menighederne sammen i stedet for at gøre det hver for sig. Vi har gennem de senere år oplevet et styrket fællesskab mellem Baptistkirken i Danmark, Baptisternes Børne- og Ungdomsforbund og

Danske Baptisters Spejderkorps, og de positive erfaringer ville vi gerne give videre til de lokale menigheder og kredse. Visionen om et omrejsende profetcirkus var født ...

Profet? Og cirkus?!

Lad os se lidt på, hvad der ligger af spændende tanker og associationer i den – indrømmet – lidt mærkværdige sammenstilling af *profet* og *cirkus*.

Profeten er den, der bringer nyt; den, der på en eller anden måde har en indsigt i nogle idéer. Profeten er en kendt skikkelse i mange af vores gammeltestamentlige tekster og er også kendt fra andre religioner. En profet tør ikklæde sine drømme ord; visioner bliver italesat og får liv.

Cirkus – en manege, hvor livet udspiller sig. Her er mange forskellige eksistenser, som skal leve og arbejde sammen for, at forestillingen skal lykkes. Linedanseren, der let og elegant træder ud på linen – måske uden et sikkerhedsnet under, den tragikomi-

ske klovn, cirkusdirektøren, der med få, velvalgte ord forstår at tryllebinde sit publikum, så opmærksomheden er fuldstændig. Domptøren, der kan tæmme de vilde dyr, artister, som ved timers hård træning har fået krævende øvelser til at ligne en leg. Publikum, som lever med i hver bevægelse, hvert smil og hver en tåre.

Forestillingen kommer til din by

Med vores besøg ønsker vi at samle alle mennesker i den lokale menighed. Vi vil gerne klovne, underholde og give publikum en fantastisk oplevelse, men vigtigst af alt ønsker vi at få mennesker til at dele deres drømme og tanker. For at drømme

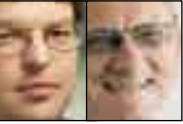
» Vi vil gerne være med til at **nedbryde grænser** og medvirke til, at alle skal føle sig som en del af et større hele. Med vores besøg ønsker vi at samle alle mennesker i den lokale menighed. «

»Vi vil gerne klovne, underholde og give publikum en fantastisk oplevelse, men vigtigst af alt ønsker vi at få mennesker til at dele deres drømme og tanker.«

skal blive til virkelighed, er man nødt til at dele dem med andre. Vi vil gerne møde og samle mennesker i det lokale område, skabe dialog, dele liv, lære noget af hinanden. Vi vil gerne være med til at finde ud af, hvad vi som kristne på netop dette sted vil i denne tid. Hvilke ressourcer har vi netop her? Hvordan kan vi samle vores kræfter til en forestilling, der giver genlyd i det lokalsamfund, vi er en del af? Vi ønsker at tage udgangspunkt i den kultur og historie, der allerede er. Vi vil gerne være med til at nedbryde grænser og medvirke til, at alle skal føle sig som en del af et større hele.

Måske tænker du, at det stadig lyder mærkeligt med et omrejsende profetcirkus. Så vil jeg bare opfordre dig til at være med, når vi kommer til DIN by. Vi håber inderligt, at det omrejsende profetcirkus, som kommer til at bestå af mange frivillige fra alle tre organisationer, bliver en realitet efter sommerferien i år. Kom og vær med i forestillingen, oplev noget nyt og deltag med dine evner og talenter. Vi glæder os til at høre om dine drømme. ■

Bethel investerer i lydudstyr og mission!

[☰] Henrik Andersen og Chresten Eskildsen [📄] Arkiv

**Bethelkirken i Aalborg overtager stafetten fra Sæby, som spørger:
»Hvordan har I båret jer ad med at samle Nordjyllands unge til teenagegudstjenester, og hvad har det betydet for menigheden?«**

Det er ikke altid, der kan gives enkle svar på enkle spørgsmål! Teenagegudstjenesterne i Bethel – »teenGT« – er ikke blevet en succes, fordi vi har gjort en, to eller tre ting rigtigt, men fordi en masse ting er gået op i en højere og meget velsignet enhed. Lad os blandt meget andet nævne:

🎵 Den form for »teenGT«, de unge fejrer hver anden søndag aften i Bethelkirken, er ikke resultatet af en enkelt fiks idé, men derimod frugterne af megen bøn og et langt sejt træk, der startede med, at vi satte fokus på vores unge for syv år siden. Et nødvendigt fokus, fordi mange forlod os, når de blev teenagere.

🎵 Menigheden har været villig til at satse økonomisk og handle i tro ved at ansættelse ungdomsmedarbejdere.

🎵 De unge, trods larmende musik, støjende adfærd og store armbevægelser, er elsket af den ældre del af menigheden.

🎵 De unge ikke er en organisation eller et projekt, men en integreret del af menigheden. Dette ses måske bedst ved, at de unge også tager del i resten af menighedens liv – traditionelle formiddagsgudstjenester og forhandlingsmøder til rengøring i kirken.

🎵 Menigheden har givet rum for eksperimenter og ladet de unge vælge formen på deres gudstjeneste.

🎵 De unge i Bethelkirken har opfundet en hel ny form for ungdomsarbejde: At tage del i at arrangere gudstjeneste – ikke af pligt, men for at sprede glæde og evangeliets budskab.

Udfordringer, der spænder vidt

TeenGT er – som alt andet missionsarbejde – en stadig udfordring til hele menigheden. Udfordringen omfatter alle emner fra det sociale (rummeligheden) over det økonomiske (lys- og lydudstyr er *ikke* gratis) til det teologiske (der skulle gerne være »bund« i budskaberne). Men teenGT betyder også liv og glæde: Liv fordi kirken bliver brugt af mange mennesker, og glæde fordi vi med teenGT når mange unge både i vores egen menighed, men også i menighederne omkring os.

Postmoderne rummelighed?

Det er ofte sagt, at kirken i det postmoderne samfund ikke kan rumme både unge og ældre. Velsignelsen er at opdage, at det trods alt er muligt at have en rummelig menighed – udfordringen er hele tiden at søge nye veje, så det bliver ved med at lykkes. ■

»Det er ofte sagt, at kirken i det postmoderne samfund ikke kan rumme både unge og ældre. Velsignelsen er at opdage, at det trods alt er muligt at have en rummelig menighed.«

Prøv at vær' så positiv som muligt

[📷] Lina Lundegaard [☰] Lola Skagen

I dette **portræt af Mirjam Lundegaard** reflekterer hun over et liv, hvor hun fik og selv har givet den kristne tro videre. Hvad var godt, og hvad er måske gået tabt?

Ikke usædvanligt er det en glad og smilende Mirjam, der åbner døren og byder mig indenfor. For dem, der kender Mirjam Lundegaard, er det smilende og imødekommende ansigt velkendt. En sjælden grad af positiv og smittende livsglæde er noget af det, der kendetegner Mirjam bedst, og hun har en usædvanlig evne til at sprede glæde og få mennesker omkring sig til at føle sig værdifulde.

Båret til kirke

Mirjam er født i Rønne på Bornholm i 1934 i, hvad hun betegner, som et godt og kærligt hjem. Hun er opvokset med to brødre, en far, der var revisor, og en hjemmegående mor. »Vi er blevet båret til kirke, fra vi var ganske små, og det var en daglig vane for os, at mor og far lærte os at bede. Far holdt andagt for os hver morgen, og på den måde blev dét at læse i Bibelen og bede meget naturligt for os.«

Selvom Mirjams far havde egen revisionsvirksomhed, havde han altid tid til at tage sig af og hjælpe mennesker, der havde brug for hjælp. »Mit barndomshjem var

meget åbent, og vi havde ofte mennesker på besøg – både gæster fra kirken og andre, som på en eller anden måde havde brug for hjælp. Min mor var hjemmegående men brugte også tid på menighedsaktiviteter. Meget af vores tid og liv var præget af aktiviteter i kirken. Min far var bl.a. lægprædikant. Jeg kan huske, at søndagsskolen betød noget særligt for mig. Jeg elskede at komme dér, og jeg havde en lærer, som var fantastisk til at fortælle bibelhistorier. Da jeg var 10 år, fik jeg et Nyt Testamente, fordi jeg havde været dér hver eneste søndag hele året. Det var en stor oplevelse, som jeg husker den dag i dag. Ud over søndagsskolen så kom vi også i juniorklub i løbet af ugen. Jeg fik meget god undervisning i kirken.«

Opvæksten på Bornholm var også præget af krigen fra 1940-45. Selvom Mirjam ikke sætter direkte ord på krigens oplevelser, så mærker man i stemmens alvor, at det var år, hvis oplevelser bæres i erindringer. Krigen betød bl.a., at de var afskåret fra at se den øvrige familie, som boede i Jylland. »Det var hårdt for mine forældre, at de ikke havde set familien i de fem år, så de solgte

deres hus på Bornholm, og vi var med det første skib fra Rønne til København efter russernes bombardement af øen«

Et åbent hjem

Efter knap fire år i Skagen flyttede de til Aalborg i 1949, hvor også Mirjams bedste forældre havde haft deres menighedsliv

»Vi stillede ikke så mange spørgsmål, som unge måske gør i dag.«

»Det en stor glæde at se, at
alle vores børn og deres børn
er fulgt i samme spor.«

og tilhørt Bethelkirken. Mirjam var 15 år, da hun blev døbt i Bethel, hvor hun har været lige siden. Et år senere mødte hun Anker, som hun blev gift med i 1954. »Anker kom også fra en god og kærlig familie som jeg selv, og vi havde de samme mål og værdier med hjemmefra. Det var naturligt for os at føre det med ind i vores egen familie. Især gæstfrihed – det at have et åbent hjem og tage folk med hjem, er en fælles værdi, som vi har med hjemmefra, og det har været til stor velsignelse for os.«

Mennesker fra nær og fjern har været inden for hos Anker og Mirjam. Også selvom sproget kan volde vanskeligheder, har det aldrig afholdt dem fra at invitere udlændinge med hjem, og uanset hvem der har været på besøg, har de altid været åbne omkring deres kristenliv og evangeliet. »Ingen, som har været i vores hjem, er i tvivl om, hvad vi står for, og hvad vi tror på«, fortæller Mirjam.

Anker og Mirjam har tre sønner, tre svigerdøtre og otte børnebørn, som alle er aktive og engagerede i tjeneste og menighedsliv. »Det er stor glæde at se, at alle

vore børn og deres børn er fulgt i samme spor. De har alle bragt åbenhed og gæstfrihed videre i deres familier, og inviterer mennesker hjem, uanset hvem de er. Det er bestemt ikke en selvfølge, at de er fulgt i samme spor, men en glæde og velsignelse, som jeg dagligt takker for.«

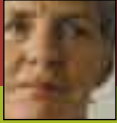
Gode vaner betyder noget

På spørgsmålet om, hvordan hun selv har fået kristenlivet givet, fortæller Mirjam: »Det var en naturlig del af familielivet. Jeg har fået det givet af mine forældre først og fremmest, men også i søndagsskolen. Og så stillede vi ikke så mange spørgsmål, som unge måske gør i dag.« I forhold til sine egne børn nævner Mirjam betydningen af gode venner og relationer i kirken, men også gode vaner i familien. »Børnene har tidligt lært, hvad det vil sige at bede og læse i Bibelen. Det er noget, vi har gjort sammen med dem. De har haft en fast gang i kirken – både i søndagsskole og til spejder og ungdomsaktiviteter i det hele taget. Vi har lagt vægt på, at de skulle se os som dem, vi var – både i kirken og hjemme. Min

livsregel har altid været: »Prøv at vær så positiv som mulig.« Det tror jeg er vigtigt, selvom det kan være svært i nogle situationer.«

»Er det vanskeligere at give budskabet videre i dag?«, spørger jeg Mirjam. Dertil svarer hun: »Jeg tror ikke, at det er vanskeligere at give det videre, men det er vanskeligere at tage imod. I dag sætter man spørgsmålstejn ved alt, og børnene lærer at forholde sig reflekterende til alt, og ikke tage alt for gode varer. Det er noget af det, jeg tror, der gør det svært at tage imod. Men jeg tror også, at arv og miljø betyder meget. Det, man har set og oplevet i hjemmet, lever videre i næste generation. Troen på Gud er det, der har været centralt i vores familier, og sikkert årsag til, at det er lykkedes at bringe det videre fra generation til generation.« ■

»Det er ikke vanskeligere at give det videre, men det er vanskeligere at tage imod.«

Tilbage til Burundi

[E] Bente Jensen [O] Inge-Lis og Leif Christensen

Efter 45 år vendte hun tilbage til den virkelighed, der havde præget hendes barndoms- og teenageår. Inge-Lis Christensen fra Pandrup var sammen med sin mand Leif med på **missionsstudieturen** til Burundi i foråret 2007.

Hvad var din helt specielle baggrund for at deltage i turen, Inge-Lis?

I 1947 kom jeg 8 måneder gammel med min bror, Erik, på 4 år og mine forældre, Merethe og Svend Aage Hagstrøm til Rubura i Burundi. De fleste af mine første 15 år boede jeg i Rubura, men som 15-årig blev jeg sendt hjem på grund af krig. Jeg var spændt på, om landet og befolkningen stadig var, som jeg forestillede mig. Mon jeg ville møde nogen af dem, som jeg havde kendt?

Jeg havde faktisk ondt i maven ved tanken om at skulle gense Burundi efter 45 år.

Var Burundi så, som du huskede det?

Jeg havde fortalt min mand om de mange flotte blomster i Bujumbura. Men hvor var alle blomsterne? I stedet var der mange mennesker. Nogle sad og så tomt ud i luften, andre var beskæftiget med små boder, og andre igen vaskede tøj i vandløbene. Jeg kunne kende gaderne, jeg så resterne af varehuset Old East, hvor vi for 50 år siden købte to grønne æbler, som vi delte – stor luksus. Alt så forfaldent ud. Det var ikke, som da jeg boede der, hvor belgierne havde butikkerne. Der var rigtig mange mennesker – de fleste uvirksomme. Mange huse var omgivet af hegn eller mur og med vagter ved indgangen.

I besøgte Musema og siden Rubura?

Det var dejligt at se Musema, den første danske missionsstation. Ved hospitalet ventede mange på hjælp.

Vi så missionærboligerne, der var noget forfaldne. Vi var i kirken, hvor der blev sunget og danset. Jeg kunne stadig huske noget af sproget. Bagefter mødte jeg Stephano, Gituros søn, en af mine legekammerater Mugva, en tidligere »boy« samt en havemand. Jeg kunne godt ha' brugt mere tid til at tale med dem.

Nogle dage senere kom vi til Rubura. Erna og Ole Emming havde sørget for, at vi fik lidt ekstra tid i Rubura, før busserne nåede frem. Da vi standsede, kom der mange indfødte til, bl.a. en gammel kone, Katharina, som havde arbejdet hos min mor. Jeg fik en stor omfavelse. Hun tog lidt på mine arme og konstaterede, at det var gået mig godt, for nu var jeg blevet tyk!

Vi kom til klinikken, hvor min mor havde arbejdet som sygeplejerske. Det så pænt ud både ude og inde. Så nåede vi »vores« hus, hvor jeg kunne genkende det hele. De møbler, min far havde fremstillet, stod stadig i stuen. Min far stod for byggeriet af kirken og skolen, der lå på hver side af vores hus.

I kirken bragte jeg en hilsen. Jeg var den første, der blev døbt i kirken. Vi var 53, der blev døbt samme dag. Da jeg havde bragt min hilsen, kom en ældre mand op til mig og fortalte, at han blev døbt sammen med mig. Det var en dejlig oplevelse.

Har du følt, at årene i Burundi har gjort en forskel i dit liv?

Der har både været positive og negative sider. Blandt de positive er mange gode oplevelser og en spændende barndom. Det negative er især, at jeg har fået en meget mangelfuld skolegang med bl.a. ophold på en amerikansk kostskole uden sprogkundskab og langt fra mine forældre.

Inge-Lis med ungdomsveninden
Mukamusoni som har besøgt
dem i Aabybro

»Vi kom til klinikken, hvor min mor havde arbejdet som sygeplejerske. Så nåede vi vores hus, hvor jeg kunne genkende det hele. De møbler, min far havde fremstillet, stod stadig i stuen. Min far stod for byggeriet af kirken og skolen, der lå på hver side af vores hus.«

– Inge-Lis Christensen

Inge-Lis foran barndomshjemmet i Rubura

desto større administrative udgifter får vi til fx rejser. Det er vigtigt, at der i det daglige bliver kommunikeret bedre ud til menighederne, hvad deres hjælp betyder i Burundi og Rwanda.

Men vi er naturligvis opmærksomme på, at ønsket om at udbrede selve det kristne

budskab begrunder aktiviteter i andre verdensdele. ■

Du var førstegangsbesøgende, Leif – hvad gjorde størst indtryk på dig?

At se Rubura hvor Inge-Lis er vokset op og møde de personer, hun kendte fra sin barndom.

Desuden var det rørende at se, hvor glade både børn og voksne var for vores besøg og overraskende at se den glæde, børnene viste, selv om de lever under meget fattige kår. Vi hørte praktisk taget ingen barnegråd. Tænk, at en tom 1/2-liters plastikflaske kan være MEGET attraktiv!

Mange baptister er vokset op med beretninger fra Burundi og Rwanda. Har I nogle bud på, hvordan vi bedst kan sikre hjælpen til disse lande i dag?

Vi tror, det er vigtigt, at vi som danske baptister står sammen om at hjælpe her og ikke spreder os ud over hele kloden. Begge lande har et enormt behov for hjælp i dagligdagen. Jo, mere vi spreder os,

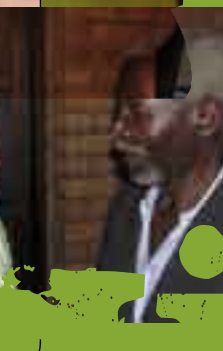
Inge-Lis og hendes ungdomsveninde Marcelline Nyilinkwaya

Leif Christensen

Katharina

BOUEN

Ikke altid lige nemt at give videre ...

[📷] Stine Frandsen

Når det, vi har givet videre til vores børn, ikke helt synes at virke efter hensigten, oplever mange en stor smerte. Men **hvad er det for et »resultat«, vi forventer af vores børn?** Er der et tankesæt, vi skal revurdere? Er der samtidig noget, vi skal holde fast i – og erkende som en reel smerte? Her fortæller Hanne og Chresten Eskildsen, forældre til fire voksne piger, ærligt om deres tanker og oplevelser, også når det ikke altid har været lige nemt at videregive det, de selv fandt godt.

En mors tanker

[☰] Hanne Eskildsen

At være forældre er en fantastisk stor gave og en fantastisk stor opgave. Jeg har ønsket at give mine børn det allerbedste med i rygsækken på livets landevej. Som regel tror vi forældre, at vi ved, hvad der er bedst for dem, og det går så nogenlunde, mens de er små. Men pludselig en dag har de nået en alder, hvor de får andre meninger og udtryksmåder, og hvor jeg som mor absolut ikke er deres store forbillede.

At give slip

At give slip på sine børn, kan være en smertelig proces. Det har altid her i huset været en selvfølge at gå til gudstjeneste og tage del i kirkens aktiviteter, og vi mener selv, at vi har givet vores børn dejlige, trygge og spændende rammer. Derfor er jeg nogle gange blevet såret og spørgende, når

de begyndte at gå deres egne veje. Det kan have handlet om »dårlige kammerater«, lyst til deltagelse i ikke-kristne arrangementer, uheldige valg, mindre fortrolighed osv. Og til sidst en måske bevidst afstandtagen fra vores måde at leve kristenlivet på. Det kan være svært at acceptere, men nødvendigt! Vi kan ikke frelse vores børn, men vi kan bede og takke for dem hver dag, og så er det jo dejligt at opleve situationer, kriser, hvor netop det barn, som er

»At give slip på sine børn, kan være en smertelig proces.«

»Jeg tror, Gud er så meget større og mere »large«, end vi nogle gange gør ham til.«

mest kritisk, kan spørge, om vi ikke kan bede for det og det.

Gud vandrer med vores børn

Min overbevisning er, at når et menneske har givet sit liv til Gud, så er der intet, der kan rive det ud af hans hænder, selv om livet måske ikke leves, som jeg som mor mener, er det rigtige. Jeg tror, Gud er så meget større og mere »large«, end vi nogle gange gør ham til, og min bøn er, at vi som forældre aldrig bliver trætte af at elske vore børn og bede for dem, så de en dag må få lov at opleve det, som Emmaus-vandrerne erfarede: At Jesus har gået ved deres side hele vejen, men de har bare ikke kunnet se ham.

Kun til låns

Vi må huske, vi kun har vore børn til låns. Vi kan råde og vejlede, når de spørger, men vi kan ikke leve deres liv. Vi må lære dem, at vi hver især skal stå til ansvar for vores eget liv.

»Bliv ved med at elske jeres børn – og sig det til dem, også når de gør det, du ikke bryder dig om.«

En fars oplevelser

[≡] Chresten Eskildsen

»Præstens børn er altid de værste«, er en af de sætninger, jeg husker fra min barndom. Måske fordi omverdenen har mere fokus på, hvad præstens børn foretager sig og forventer, at de skal opføre sig særligt »pænt«. Da jeg selv blev præst og fik børn, havde jeg aldrig selv forventet, at mine børn skulle være glansbilleder men leve med i vores omverden og tage del i det, som deres kammerater tog del i. De kunne jo ikke gøre for, at deres far var præst.

Så som så med teorierne

Før vi fik børn, havde vi rigtig gode teorier om, hvordan vi ville opdrage vores børn. Efter fire af slagsen er det så som så med teorierne! Hurtigt fandt vi ud af, at børn er forskellige; det, der er godt for det ene barn, virker ikke nødvendigvis for det næste. Man kan være opvokset i samme hjem – samme forældre – samme opdragelse – samme ALT – og dog være fuldstændig forskellige. Dette er vigtigt at tænke på,

»Det kræver visdom at lære barnets karakter og personlighed at kende, så deres gaver kommer frem, og ikke bare det, jeg synes.«

når børnene gør noget andet end det, vi ønsker.

Min dårlige samvittighed

Et af de skriftsteder, som før i tiden godt kunne give mig dårlig samvittighed og få mig til at stille spørgsmålstegn ved, om vi nu havde gjort det godt nok, var Ordsprogenes bog kapitel 22 vers 6: »Tilskynd drengen til at følge den vej, han skal gå, selv når han bliver gammel, vil han ikke vige fra den.« Det er et af de steder, der er blevet misbrugt til en form for »kæft, trit og retning«-disciplin. Der står jo *ikke*: »Tilskynd drengen til at følge den vej, jeg synes, han skal gå.« Hvor mange fædre har ikke villet forme sit barn i *sit* billede? Når så barnet har gjort modstand og valgt noget andet, har reaktionen ofte været: »Ja, det er så takken, jeg får for alt det, jeg har gjort for dig! Jeg synes, det er positivt, at nogle børn har mod til at gøre op med en sådan opdragelse!

En farlig mistolkning

Jeg kan ikke sige: »Hvis bare mine børn gør sådan eller sådan, så bliver de, som jeg

gerne vil have dem.« Det kræver visdom at lære barnets karakter og personlighed at kende, så *deres* gaver kommer frem, og ikke bare det, *jeg* synes. Det kan være let at misforstå varet fra Ordsprogene og således lave denne mistolkning: »Sørg for at dit barn kommer i søndagsskole og kirke tidligt. Lær dem de 10 bud, bibelvers og aftenbøn. Send dem på en kristen skole og en kristen børnelejr hvert år, så viger de ikke fra den vej.« Pointen er vel snarere, at børn, der vokser op med streng disciplin og skal deltage i ALT i kirken, ofte tænker: »Lad mig komme væk fra det her »indeklima«, så snart jeg kan.«

Drop sammenligningen

Børn er forskellige! Lige fra Bibelens første familier er der »problemer«: Kain og Abel, Jakob og Esau. Forskellige personligheder, temperamenter, tænke måder – men med de samme forældre. Utroligt! SÅ forskellige børn kan være i den samme familie. Vi er ofte tilbøjelige til at sammenligne, og kan let komme til at såre vore børn, selvom det ikke er tilsigtet.

Elsk dine børn ubetinget

Det er let at føle skyld, når det ikke går, som vi gerne vil. Det har været en hjælp for mig at vide, at vi som forældre ikke er de eneste, der påvirker vores børn. Det betyder også meget, om der er nogen i menigheden på deres egen alder, som de svinger med – ikke alene jævnaldrende, men også en menighed, der giver plads til »de larmende og umulige unge«. Vi kan ikke leve deres liv, men vi kan blive ved med at bede for dem. Og måske det vigtigste: Blive ved med at elske dem – og sige det til dem, også når de gør det, vi ikke bryder os om. Deres hjem må være et sikkert sted, hvor der også er plads til at fejle – et sted, de altid kan vende tilbage til. ■

For hvis skyld?

Per Bækgaard [] Henrik Kristiansen

Hvad gør I hjemme hos jer – børn og voksne i fællesskab? Børnetaler og trosbekendelser samler ikke bare børn – men voksne, lyder Henrik Kristiansens udfordring.

Vi tror på Gud, vor far i himlen, som skabte os i sit billede, på Jesus Kristus, Guds søn, som vil frelse os til evigt liv, og på Guds Hellige Ånd, som vil vise os, hvad der er Guds vilje med os.

(Bent Hendel)

Omtrent sådan sagde vi i kor hver søndag, børn og voksne sammen, dengang i 60erne og 70erne, da jeg var barn i Fredskirken og Broholmkirken. Det var gode ord at sige som barn. De følte korte og præcise og klare – også selv om de i virkeligheden var ret svære at forstå. Og så blev de sagt for vores skyld. Det var kun af hensyn til børnene, at man tillod en trosbekendelse under søndagsgudstjenesten – af pædagogiske grunde. Det er bare ikke sandt.

Bent Hendels trosbekendelse var nemlig også en fornøjelse at sige i fællesskab – for de voksne. Kort og kontant opregnes nogle af de vigtigste elementer i vores tro. Men der springes ikke over, hvor gærdet er lavest, og de korte formuleringer indeholder vendinger, man ikke lige finder til bunds i: Skabt i Guds billede, frelst til evigt liv, osv. Men netop fordi det ikke er helt let at forstå, er det ekstra godt at sige

det i fællesskab. For så understreges det jo netop, at vi er mange, der sammen kæmper for både at forstå og at leve efter Guds vilje.

Enkelt og kommunikerende

Lidt af det samme har ofte været tilfældet med børnetalerne. De blev ikke kun holdt til børnenes gavn, men med deres enkle og kommunikativt gennemtænkte form,

er de igen og igen blevet søndagens mest samlende udtryk for evangeliets budskab til hele menigheden.

Børnene får det bedste frem i os

Tak Gud, så længe han lader børnene være en del af vores fællesskab.

De får det bedste frem i os og i fællesskabet. Og når fællesskabet er godt og varmt, så spørges der også efter fællesskabets baggrund og kerne. I kirken er fællesskabets baggrund og kerne Jesus af Nazaret, som satte et barn midt i de forvildede voksnes kreds, pegede på det og sagde: Uden at I bliver sådan, så kommer I slet ikke ind i Guds rige ... ■

»Med børnetalernes enkle og kommunikativt gennemtænkte form, er de igen og igen blevet søndagens mest samlende udtryk for evangeliets budskab til hele menigheden.«

Afsender:
Baptistkirken
i Danmark
Lærdalsgade 7, st. tv.
DK-2300 København S

ISSN 1901-4635

AT VÆRE SET

[≡]
Emil Fhær
[📷]
Stine Frandsen

Rødt lys. Jeg er på vej gennem København på min cykel. På en seddel klistret op på lyssignalet står der: »Næste gang vi er sammen, vil jeg gerne være«.

Jeg befinder mig i byens vilde puls, men nu er jeg tvunget til at stoppe op. Nu denne kryptiske notits. Hvad betyder ordene? Hvem har skrevet dem? Hvorfor?

Forskellige socialvidenskabelige teorier flyver gennem mit hoved. Blandt andet teorier om, at alle mennesker skabes i fællesskabet. Ifølge en række forskere, fx Gergens og Jenkins, lever vi i en virkelighed, hvori det i høj grad er relationerne, vi har til hinanden, der skaber, opretholder og udvikler vores selv og identitet. Med udgangspunkt i denne teori kan jeg enkelt tolke sedlen som et udtryk for, at vedkommende, der skrev

den, savner at blive set af sine medmennesker. Bliver vedkommende ikke set, eksisterer han eller hun på en måde ikke.

Mange af os har som børn eller som forældre sagt eller hørt replikken: »Se mig, se mig!« At være set, er et grundlæggende behov. Følgen af ikke at være set kan have ikke bare følelsesmæssige, men også fatale følger mentalt.

Den, der ser

Hagar fra Det Gamle Testamente kan stilles over for Narcissos fra den græske mytologi. Hagar er en forladt og svigtet mor, der fordrives til ørkenen. Hun er den første i Bibelen, som giver Gud et navn. Hun siger det meget enkelt: »Du er Gud, der ser«. Som Narcissos siger hun dette ved en kilde. Narcissos spejler sig også i en kilde, men

han ser kun sig selv, bliver forelsket i sit eget spejlbillede og drukner. Den ensomme Hagar i ørkenen »drikker« af en anden kilde, forvisset om, at hun er set af én, som er uden for hende selv. Nemlig Gud, der ser.

Grønt lys. Jeg fortsætter min cykeltur. Jeg kommer frem og bliver mødt af min kærestes blik, kys og kram. Jeg er set, jeg er.

Mere tålmodigt og trofast end nogen anden ser Gud mig. Fra hans perspektiver, som blandt andet »den fortabte søns far«, som »den gode hyrde«, som den ydmyge og medlidende tjener og som universets konge ser Gud mig. Gud ser mig, og jeg er.

Gid jeg ikke som Narcissos kun er optaget af mig selv, og af at være set af mig selv. Gid at jeg som Hagar må vide, at jeg er set af Gud, og at jeg også må se mine medmennesker ... ■